

T.C.
TARIM ve ORMAN BAKANLIĐI
Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez M¼d¼rl¼Đ¼

ÇEŞİT
TESCİL RAPORU

T¼R	ÇEŞİT ADAYI
MUZ	KAHYA
ZEYTİN	YERLİ
ARMUT	İMPARATOR
	ALYANAK
	AYYILDIZ
	LAVA
	SULTAN
MANDARİN	YURDANUR
	7-19
	20-16

ANKARA-2024

MEYVE ÇEŞİTLERİ HAKKINDA TESCİL RAPORU

Meyve çeşitleri, Bitki Çeşitlerinin Kayıt Altına Alınması Yönetmeliği'nin 16. maddesi gereği Farklılık Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri ile kayıt altına alınmaktadır.

Bu kapsamda muz türünde 1 adet, zeytin türünde 1 adet, armut türünde 6 adet, mandarin türünde 2 adet ve Stranj türünde 1 adet çeşit adayının FYD test raporu tamamlanmıştır.

No	Tür	Çeşit adayları	Çeşit sahibi kuruluşlar
1.	Muz	YT KAHYA	Yüksel Tohum Tarım San. Ve Tic. A.Ş Aksu/ANTALYA
2.	Zeytin	YERLİ	Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Bornova/İZMİR
3.	Armut	İMPARATOR	S.S. Ödemiş Bademli Fidancılık Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Ödemiş / İZMİR
4.		ALYANAK	
5.		AYYILDIZ	
6.		LAVA	
7.		SULTAN	
8.		YURDANUR	
9.	Mandarin	ALARİN	Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Erdemli/MERSİN
10.		ALADEN	
11.	Sitranj	C22	

KAHYA MUZ ÇEŞİT ADAYININ TESCİLİ HAKKINDA RAPOR

Meyve çeşitleri, Bitki Çeşitlerinin Kayıt Altına Alınması Yönetmeliğininin 31. maddesi gereği Farklılık Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri ile kayıt altına alınmaktadır.

Yüksel Tohum Tarım San. Ve Tic. A.Ş. . firması tarafından seleksiyon ıslah yöntemi ile geliştirilen **KAHYA** muz çeşit adayı 2022-2023 yıllarında tescil denemesine alınmıştır. Tescil denemesi süresince çeşit adayı FYD testleri serada (SERA) (Yüksel Tohum Tarım San. Ve Tic. A.Ş.) (Aksu/ ANTALAY) denemeleri kurulmuş, 4 sıra, sıra üstü toplam 21 adet bitki üzerinde yürütülmüş ve denemede çeşit adayının morfolojik gözlemleri yapılarak çeşit özellik belgesi (Çizelge1) hazırlanmıştır.

2 yetiştirme sezonu Farklılık, Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri sonucunda; **KAHYA** muz çeşit adayı; morfolojik özellikleri ile mevcut çeşitlerden farklı ve kendi içinde yeknesak olduğu, bir sonraki yetiştirme döneminde değişim göstermeden aynı özelliklerini devam ettirebildiği görülmüştür.

26 Nisan 2024 tarihinde yapılan Tescil Komitesi tarafından muz çeşidi; Kahya çeşidi **YT KAHYA** isimi ile tescil edilmiştir.

Çizelge 1: KAHYA muz çeşit adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testleri Gözlem Değerleri

Bitkisel özellikleri;

	Morfoljik Gözlemler	Not ve Açıklamalar
2.	Rizom: toprak üstündeki sürgün sayısı (pinç sayısı)	5 Orta
3.	Yalancı gövde: uzunluk	5 Orta
4.	Yalancı gövde çap, 30, 28, 28, 29, 28 cm	7 Büyük
8.	Yalancı gövde: antosiyanin renklenmesi	5 Orta
10.	Bitki :tacın yoğunluğu	3 Orta
11.	Bitki: büyüme şekli	1 Dik

Yaprak özellikleri;

	Morfoljik Gözlemler	Not ve Açıklamalar
12.	Yaprak sapı: tabanda kanatların duruşu	2 Düz
15.	Yaprak ayası: taban şekli	3 Her iki tarafı sivri
17.	Yaprak ayası: uzunluk	5 Orta
18.	Yaprak ayası: genişlik	7 Geniş
19.	Yaprak ayası: uzunluk/genişlik oranı	5 Orta uzun

Çiçek özellikleri;

	Morfoljik Gözlemler	Not ve Açıklamalar
21.	Çiçek sapı: uzunluk	7 Uzun
22.	Çiçek sapı: çap	7 Uzun
23.	Çiçek sapı: tüylülük	9 Var
24.	Çiçek sapı: eğrilik	5 Orta
25.	Hevenk: uzunluk	7 Uzun
26.	Hevenk: çap	7 Uzun
27.	Hevenk: şekil	1 Silindirik
28.	Hevenk: meyvelerin duruşu	2 Orta derecede yukarı doğru
30.	Hevenk: tarak sayısı	5 Orta
31.	Çiçek durumu eksen: erkek çiçeğin duruşu	1 Düşey
32.	Çiçek durumu eksen: izlerin belirginliği	3 Kuvvetli
33.	Çiçek durumu eksen: brakte izlerinin varlığı	3 Kuvvetli

Meyve özellikleri;

	Morfoljik Gözlemler	Not ve Açıklamalar
35.	Meyve: eğrilik	2 Uç kısmında hafif kavisli
36.	Meyve: uzunlamasına sırtlar	1 Yok veya zayıf
37.	Meyve: uzunluk	5 Orta
38.	Meyve: genişlik (sırtlar hariç)	5 Orta
40.	Meyve: uç şekli	2 Küt
41.	Meyve: kabuk kalınlığı	5 Orta
45.	Meyve: çiçek organlarının kalıcılığı	9 Var
48.	Erkek çiçeklenme: kalıcılık	9 Var
49.	Erkek çiçeklenme: şekil	2 Dar yumurta
50.	Erkek çiçeklenme: braktelerin açılması	2 Orta açık
51.	Brakte: iç tarafın rengi	7 Kırmızı
52.	Brakte: uç şekli	1 Dar sivri

YERLİ ZEYTİN ÇEŞİT ADAYININ TESCİLİ HAKKINDA RAPOR

Meyve çeşitleri, Bitki Çeşitlerinin Kayıt Altına Alınması Yönetmeliğinin 31. maddesi gereği Farklılık Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri ile kayıt altına alınmaktadır.

Bornova Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından seleksiyon ıslah yöntemi ile geliştirilen **YERLİ** zeytin çeşit adayı 2022-2023 yıllarında tescil denemesine alınmıştır. Tescil denemesi süresince çeşit adayı FYD testleri **Türmenköy** Tarım ve Araştırma Enstitüsü / **KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ**'nde denemeleri kurulmuş, toplam 6 adet bitki üzerinde yürütülmüş ve denemede çeşit adayının morfolojik gözlemleri yapılarak çeşit özellik belgesi (Çizelge1) hazırlanmıştır.

2 yetiştirme sezonu Farklılık, Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri sonucunda; **YERLİ** zeytin çeşit adayı; morfolojik özellikleri ile mevcut çeşitlerden farklı ve kendi içinde yeknesak olduğu, bir sonraki yetiştirme döneminde değişim göstermeden aynı özelliklerini devam ettirebildiği görülmüştür.

26 Nisan 2024 tarihinde yapılan Tescil Komitesi tarafından muz çeşidi; Yerli çeşidi **ADA YERLİSİ** isimi ile tescil edilmiştir.

Çizelge 1: YERLİ zeytin çeşit adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testleri Gözlem Değerleri

	Morfolojik özellikler	Not ve Açıklamalar
7.	7. Yaprak ayası: Uzunluk/genişlik oranı	7 Çok uzun
9.	9. Yaprak ayası: Uzunlamasına eksenin eğriliği	2 Düz
11.	11. Çiçek salkımı: Uzunluk	2 Orta
12.	12. Çiçek salkımı: Genişlik	1 Dar
13.	13. Çiçek: Korolla lobunun duruşu	2 Yatay
16.	16. Meyve: Ağırlık	7 Büyük
17.	17. Meyve: A konumunda şekli	4 Orta eliptik
25.	25. Meyve: Meme ucu	1 Yok veya zayıf
26.	26. Meyve: A konumunda taban şekli	1 Yuvarlak
28.	28. Çekirdek: B konumunda şekil	1 Yumurta
32.	32. Çekirdek: Ağırlık	7 Büyük
33.	33. Çekirdek: A konumunda simetri	2 Hafif asimetric
34.	34. Çekirdek: B konumunda simetri	2 Hafif asimetric
35.	35. Çekirdek: Bazal uçtaki yivlerin dağılımı	3 Yoğun olarak sütür etrafında toplanmış
37.	37. Çekirdek: A konumunda uç şekli	1 Sivri
38.	38. Çekirdek: Meme oluşumu	1 Yok
39.	39. Çekirdek: A konumunda taban şekli	2 Sivri
41.	41. Meyve Olgunlaşma zamanı	3 Erken

İMPARATOR, ALYANAK, AYYILDIZ, LAVA, SULTAN VE YURDANUR ARMUT ÇEŞİT ADAYLARININ TESCİLİ HAKKINDA RAPOR

Meyve çeşitleri, Bitki Çeşitlerinin Kayıt Altına Alınması Yönetmeliğinin 31. maddesi gereği Farklılık Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri ile kayıt altına alınmaktadır.

S.S. Ödemiş Bademli Fidancılık Tarımsal Kalkınma Kooperatifi tarafından melezleme ıslah yöntemi ile geliştirilen İmparator (29-176), Alyanak (1/22-2), Ayyıldız (2/27-146), Lava (2/15-24), Sultan (2/15-93), Yurdanur (2/11-374) armut çeşit adayları 2022-2023 yıllarında tescil denemesine alınmıştır. Tescil denemesi süresince çeşidin FYD testi Bademli-Ödemiş / İZMİR lokasyonunda bulunan bitkiler üzerinde yürütülmüş ve denemede çeşitlerin morfolojik gözlemleri yapılarak çeşit özellik belgeleri (Çizelge1) hazırlanmıştır.

2 yetiştirme sezonu Farklılık, Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri sonucunda; İmparator (29-176), Alyanak (1/22-2), Ayyıldız (2/27-146), Lava (2/15-24), Sultan (2/15-93), Yurdanur (2/11-374) armut çeşit adayları; morfolojik özellikleri ile mevcut çeşitlerden farklı ve kendi içinde yeknesak olduğu, bir sonraki yetiştirme döneminde değişim göstermeden aynı özelliklerini devam ettirebildiği görülmüştür.

26 Nisan 2024 tarihinde yapılan Tescil Komitesi tarafından armut çeşitleri; **İMPARATOR, ALYANAK, AYYILDIZ, LAVA, SULTAN ve YURDANUR** isimleri ile tescil edilmiştir.

Çizelge 1: İmparator (29-176), Alyanak (1/22-2), Ayyıldız (2/27-146), Lava (2/15-24), Sultan (2/15-93), Yurdanur (2/11-374) armut çeşit adayları Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testleri Gözlem Değerleri

	Morfolojik özellikler	Not ve Açıklamalar					
		İmparator (29-176)	Alyanak (1/22-2)	Ayyıldız (2/27-146)	Lava (2/15-24)	Sultan (2/15-93)	Yurdanur (2/11-374)
3.	Ağaç: Büyüme şekli	4 Yayvan	3 Yarı dik	3 Yarı dik	4 Yayvan	5 Sarkık	2 Dik
13.	Yaprak ayası: Sürgüne göre duruşu	5 Yatay	3 Yukarı	5 Yatay	3 Yukarı	5 Yatay	3 Yukarı
17.	Yaprak ayası: Dip şekli	2 Sağa eğik	3 Geniş açılı	2 Sağa eğik	2 Sağa eğik	2 Sağa eğik	3 Geniş açılı
18.	Yaprak ayası: Uçun şekli (sivri uç hariç)	1 Sivri	2 Sağa eğik	1 Sivri	1 Sivri	1 Sivri	1 Sivri
20.	Yaprak ayası: Kenar dişliliği (üst yarısı)	2 Dişli	3 Keskin olmayan testere dişli	2 Dişli	2 Dişli	1 Yok	3 Keskin olmayan testere dişli
40.	Meyve: Maksimum çapın bulunduğu yer	3 Çanak yapraklara oldukça yakın	1 Ortada	2 Çanak yapraklara az yakın	2 Çanak yapraklara az yakın	2 Çanak yapraklara az yakın	2 Çanak yapraklara az yakın
41.	Meyve: Büyüklük	3 Küçük	5 Orta	5 Orta	5 Orta	9 Çok büyük	7 Büyük
43.	Meyve: Yan profil	2 Düz	2 Düz	2 Düz	3 Dış bükey	3 Dış bükey	2 Düz

55.	Meyve: Çanak yaprakların durumu (hasat zamanında)	2 Dik	3 Yayvan	2 Dik	2 Dik	2 Dik	2 Dik
63.	Çekirdek: Şekli	3 Eliptik	4 Dar eliptik	4 Dar eliptik	2 Yumurta	2 Yumurta	2 Yumurta
64.	Çiçeklenmeye başlama zamanı	5 Orta	5 Orta	7 Geç	5 Orta	5 Orta	5 Orta
65.	Tüketim olgunluğuna gelme zamanı	5 Orta	5 Orta	5 Orta	5 Orta	7 Geç	7 Geç

7-19 VE 20-16 MANDARİN ÇEŞİT ADAYLARININ TESCİLİ HAKKINDA RAPOR

Meyve çeşitleri, Bitki Çeşitlerinin Kayıt Altına Alınması Yönetmeliğinin 31. maddesi gereği Farklılık Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri ile kayıt altına alınmaktadır.

Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından melezleme ıslah yöntemi ile geliştirilen **7-19** ve **20-16** mandarin çeşit adayları 2022-2023 yıllarında tescil denemesine alınmıştır. Tescil denemesi süresince çeşit adayı FYD testleri Enstitü Bahçesinde denemeleri kurulmuş, toplam 10'ar adet bitki üzerinde yürütülmüş ve denemede çeşit adayının morfolojik gözlemleri yapılarak çeşit özellik belgesi (Çizelge1) hazırlanmıştır.

2 yetiştirme sezonu Farklılık, Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri sonucunda; **7-19** ve **20-16** mandarin çeşit adayları; morfolojik özellikleri ile mevcut çeşitlerden farklı ve kendi içinde yeknesak olduğu, bir sonraki yetiştirme döneminde değişim göstermeden aynı özelliklerini devam ettirebildiği görülmüştür.

26 Nisan 2024 tarihinde yapılan Tescil Komitesi tarafından mandarin çeşitleri; **7-19** çeşit adayı **ALARİN** ve **20-16** çeşit adayı **ALADEN** isimleri ile tescil edilmiştir.

Çizelge 1: 7-19 ve 20-16 mandarin çeşit adaylarının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testleri Gözlem Değerleri

	Morfolojik özellikler	Not ve Açıklamalar	
		7-19	20-16
2.	Ağaç: Büyüme şekli	1 Dik	1 Dik
3.	Ağaç: Dikenlerin yoğunluğu	3 Yoğun	1 Yok veya seyrek
5.	Yaprak ayası: Uzunluk	7 Uzun	7 Uzun
6.	Yaprak ayası: Genişlik	7 Geniş	7 Geniş
7.	Yaprak ayası: Uzunluğun genişliğe oranı	5 Orta	5 Orta
8.	Yaprak ayası: Çapraz kesit şekli	1 Düz veya hafif içbükey	1 Düz veya hafif içbükey
13.	Yaprak ayası: Kenarın dişliliği	1 Yok	2 Kör dişli
14.	Yaprak ayası: Ucun şekli	2 Keskin sivri uçlu	1 Sivri uçlu
15.	Yaprak ayası: Uçta çentik	1 Yok	1 Yok
20.	Çiçek: Taç yaprakların uzunluğu	5 Orta	5 Orta
27.	Meyve: Salkım	1 Yok	9 Var

28.	Meyve: Uzunluk	5 Orta	5 Orta
29.	Meyve: Çapı	7 Geniş	5 Orta
31.	Meyve: En geniş tarafın durumu	2 Ortada	2 Ortada
32.	Meyve: Enine kesit şekli	1 Dairesel	1 Dairesel
33.	Meyve: Bağlanma kısmının genel şekli	1 Yassılmış	4 İncelmiş
35.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: Boyun uzunluğu	-	5 Orta
43.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: Sapın bağlandığı yerdeki çöküntü	-	1 Yok veya yüzeysel
48.	Meyve: Uç kısmın genel şekli (meme kısmı, göbek çıkıntısı ve uçtaki çöküntü hariç)	1 Yassılmış	1 Yassılmış
49.	Meyve: Uç sonunda çöküntü varlığı	9 Var	9 Var
61.	Meyve yüzeyi: Baskın renk(ler)	5 Sarı turuncu	9 Kırmızı
68.	Yalnız meyve yüzeyindeki yağ torbacıklarında çukurlar olanlar için: Meyve yüzeyi: Çukurların sıklığı	-	5 Orta
71.	Meyve kabuğu: Kalınlık	5 Orta	7 Kalın
72.	Meyve kabuğu: Meyve etine bağlılığı	3 Zayıf	3 Zayıf
81.	Meyve: Meyve etinin ana rengi	7 Koyu turuncu	6 Orta turuncu
94.	Meyve: Sululuk	7 Çok	7 Çok
95.	Meyve suyu: Toplam çözülür kuru madde	7 Yüksek	5 Orta
96.	Meyve suyu: Asitlik	3 Düşük	5 Orta
108.	Meyvenin tüketim için olum zamanı	7 Geç	7 Geç

C 22 SITRANJ TOHUM ANACI ÇEŞİT ADAYININ TESCİLİ HAKKINDA RAPOR

Meyve çeşitleri, Bitki Çeşitlerinin Kayıt Altına Alınması Yönetmeliğinin 31. maddesi gereği Farklılık Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri ile kayıt altına alınmaktadır.

Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından melezleme ıslah yöntemi ile geliştirilen **C 22** sitranj turuncu tohum anacı çeşit adayı 2022-2023 yıllarında tescil denemesine alınmıştır. Tescil denemesi süresince çeşit adayı FYD testleri Tarsus/MERSİN çiftçi bahçesinde denemeleri kurulmuş, toplam 10 adet bitki üzerinde yürütülmüş ve denemede çeşit adayının morfolojik gözlemleri yapılarak çeşit özellik belgesi (Çizelge1) hazırlanmıştır.

2 yetiştirme sezonu Farklılık, Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri sonucunda; **C 22** sitranj turuncu tohum anacı; morfolojik özellikleri ile mevcut çeşitlerden farklı ve kendi içinde yeknesak olduğu, bir sonraki yetiştirme döneminde değişim göstermeden aynı özelliklerini devam ettirebildiği görülmüştür.

26 Nisan 2024 tarihinde yapılan Tescil Komitesi tarafından sitranj çeşidi; **C22** isimi ile tescil edilmiştir.

Çizelge 1: C 22 Sitranj turunçgil tohum anacı Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testleri Gözlem Değerleri

	Morfolojik özellikler	Not ve Açıklamalar
1.	Ağaç: Büyüme şekli	2 Yatay
2.	Ağaç: Dikenlerin yoğunluğu	3 Yoğun
3.	Ağaç: Dikenlerin uzunluğu	5 Orta
7.	Yaprak: Erdöküm	2 Kısmen erdöküm
8.	Yaprak: Yaprakların sayısı	2 Değişken
19.	Yaprak ayası: Yeşil renk	1 Açık
23.	Yaprak ayası: Ucun şekli	2 Keskin sivri uçlu
24.	Yaprak ayası: Uçta çentik	1 Yok
35.	Erkek organ: Sapın rengi	1 Beyaz
36.	Erkek organ başı: Rengi	2 Açık sarı
44.	Meyve: Enine kesit şekli	1 Dairesel
45.	Meyve: Bağlanma kısmının genel şekli (boyun hariç)	1 Yassılaşımış
46.	Meyve: Boyun varlığı	1 Yok
51.	Meyve: Sap dibindeki sıkmanın varlığı	1 Yok
56.	Meyve: Yaka varlığı	1 Yok
58.	Meyve: Uç kısmın genel şekli (uçtaki çıkıntı hariç meme/göbek kısmı)	2 Az yuvarlak
59.	Meyve: Uç sonunda zayıflığın varlığı	1 Yok
61.	Meyve: Meme başındaki renkli halkanın varlığı	1 Yok
64.	Meyve: Meme başındaki halkanın tipi	1 Pürüzsüz
93.	Meyve: Meyve etinin ekşiliği	9 Var
101.	Meyve: Çekirdek sayısı (tozlanmaya açık)	7 Çok
102.	Çekirdek: Çok döllü	9 Var
105.	Çekirdek: Yüzeyi	1 Pürüzsüz
109.	Çiçeklenme habitüsü / tabiatı	1 Bir kez çiçeklenme
111.	Bitki: kendine uyumsuz	1 Yok